

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx 2013 om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien.

(Fremsat af Naalakkersuisoq for Sundhed)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen, Atassut

Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut

Medlem af Inatsisartut Malik Berthelsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 3. oktober 2012 nærmere gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget har til hensigt at regulere forhold om frihedsberøvelse og anvendelse af anden tvang i psykiatrien. Forslaget skal med virkning den 1. juli 2013 erstatte lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyge personers hospitalsophold med tilhørende ikrafttrædelseslov og supplerende cirkulærer.

Forslaget består af §§ 1-45, opdelt i 12 kapitler. I forslaget er indarbejdet 11 bemyndigelsesbestemmelser, hvor Naalakkersuisut kan og skal fastsætte nærmere regler.

Lovforslaget har til formål at styrke retsstillingen for sindslidende personer i forbindelse med frihedsberøvelse og tvangsbehandling af disse.

Det bemærkes, at patienter, der omfattes af nærværende lovforslag, til fulde opretholder deres retsstilling i forhold til reguleringen om patienters retsstilling.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Foruden fremlæggelsen af forslaget fra Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed var der ordførerindlæg fra partierne: Inuit Ataqatigiit, Siumut, Demokraterne, Atassut og Kattusseqatigiit Partiiat.

Alle partierne støttede under behandlingen forslaget og dets formål.

Der blev under 1. behandlingen rejst enkelte spørgsmål, som dog umiddelbart blev besvaret af Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed.

Høringssvar

Forslaget var i høring i perioden fra den 15. maj til den 19. juni 2012. Efterfølgende blev høringsfristen forlænget til den 9. juli 2012.

Udvalget har fået fremlagt høringssvarnotat til gennemgang. Udvalgets gennemgang giver ikke anledning til særskilte kommentarer.

Lovteknisk møde

Med henblik på at sikre en mere detaljeret redegørelse for de enkelte afsnit og bestemmelser i forslaget, anmodede udvalget om, at der blev gennemført et lovteknisk møde om forslaget. Dette møde fandt sted den 14. oktober 2012, og under gennemgangen blev der særligt redegjort for det påtænkte indhold i bemyndigelsesbestemmelserne og bestemmelserne om tvangsbehandling.

Udvalgets behandling af forslaget

Med virkning pr. 1. januar 2009 blev lovgivningskompetencen på psykiatriområdet hjemtaget.

I redegørelse på det psykiatriske område fra 2010 – FM 2010/99 – blev det skønnet, at der findes omkring 900 svært syge psykiatriske patienter i Grønland, hvoraf ca. 650 er bosiddende udenfor Nuuk.

I psykiatriredegørelsen for 2010 oplyses det, at Departementet for Sundhed arbejder på en ny psykiatrilov, der skal afløse loven fra 1938 om sindssyge personers hospitalsophold.

Forslag, der udfordrer Grundlovens frihedsrettigheder, skal gennemtænkes meget grundigt og sikres en grundig forberedelse og proces. Dette synes, at være sket i forbindelse med tilblivelsen af dette forslag, hvilket udvalget værdsætter.

Forslaget ses samlet at være en efterlyst styrkelse og præcisering af psykiatriske patienters retsstilling i forbindelse med frihedsberøvelse og anvendelse af anden tvang overfor disse personer. Forslaget er i videst mulig omfang tilpasset de fysiske og organisatoriske forhold i Grønland.

Forslaget indeholder en række bemyndigelsesbestemmelser. Blandt andet om tvangsbehandling i forslagens §§ 12 og 13, opfølgning efter udskrivning, jf. forslagens §§ 14-18 og om forslagens bestemmelser om tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, personlig afskærmning, aflåsning m.m. skal Naalakkersuisut fastsætte nærmere regler. I forbindelse med det lovtekniske møde den 14. oktober 2012 blev hovedindholdet af det påtænkte indhold i bemyndigelsesbestemmelserne nærmere uddybet, foruden at det blev præciseret, at bemyndigelsesbestemmelserne er en mere teknisk og praktisk udfyldning af de lovgivningsmæssige rammer.

Udvalget skal til 2. behandlingen anmode Naalakkersuisoq for Sundhed om at redegøre for, hvornår disse nærmere bestemmelser vil blive udarbejdet samt i hvilket omfang de vil fravige den gældende regulering.

Tvang og frihedsberøvelse må i alle henseender ikke være mere vidtgående end påkrævet, og skal ske med dyb respekt for det enkelte menneskes integritet og værdighed. Det fremhæves i forslagens § 4, at tvang ikke må benyttes, *før der er gjort, hvad der er muligt, for at opnå patientens frivillige medvirken*. Konkret skal patienten om muligt have en betænkningstid førend der skrives til tvang.

Udvalget skal fremhæve, at klage over beslutning om tvangsbehandling har opsættende virkning, medmindre en omgående gennemførelse af behandlingen er nødvendig for ikke at udsætte patientens liv eller helbred for væsentlig fare, eller for at afværge, at patienten udsætter andre for nærliggende fare for at lide skade. Det henvises til forslagens § 39, stk. 3.

Mennesker, der bliver udsat for frihedsberøvelse og tvang efter reglerne i dette forslag i mere end 24 timer i sammenhæng, skal have beskikket en patientrådgiver. Udvalget finder det vigtigt, at disse snarest rekrutteres, således at de kan blive indført i opgaven forud for lovens ikrafttræden. Udvalget har noteret, at disse kan, men ikke skal, have erfaring fra sundhedsvæsenet. Patientrådgiverne skal samlet kunne rådgive patienter uanset disses modersmål, nationalitet og mentale tilstand. Således skal et menneske med grønlandsk, dansk, arabisk eller thailandsk som modersmål kunne rådgives af en patientrådgiver.

Udvalget ser med stor tilfredshed, at forslaget indeholder formaliseret klageadgang og nedsættelse af Det Psykiatriske Klagenævn. Udvalget har noteret sig, at foreninger repræsenterende de sindslidendes skal have sæde i Det Psykiatriske Klagenævn.

Udvalget bemærker, at enhver afgørelse truffet i medfør af nærværende forslag, er en afgørelse underlagt reglerne i sagsbehandlingsloven, og kan som sådan påklages til Ombudsmanden.

Udvalget har drøftet i hvilket omfang offentligheden skal have indblik i anvendelsen af frihedsberøvelse og brug af anden tvang i psykiatrien.

På baggrund af drøftelserne skal udvalget fremføre vigtigheden af, at offentligheden kan følge med i brugen af frihedsberøvelse og anvendelsen af tvang i psykiatrien.

Udvalget henstiller herefter til, at det i medfør af § 30 i forslaget nærmere reguleres, at der årligt skal tilgå offentligheden ikke personhenførbare data og oplysninger over gennemført frihedsberøvelse og anvendt tvang.

Offentligheden skal have mulighed for at følge med i udviklingen indenfor frihedsberøvelse og anvendelsen af tvang i psykiatrien.

Dette eksempelvis omkring:

- Antallet af årlige tvangsendlæggelser.
- Antallet af årlige tvangsfikseringer, specificeret på typer, dvs. bælte, hånd- og /eller fodremme.
- Den årlige anvendelse af tvangsmedicinering kombineret med oplysninger om medicintyper.
- Den årlige anvendelse af fysisk magt rettet mod psykiatriske patienter.
- Den årlige anvendelse af personlig skærmning.
- Den årlige brug af aflåsning af døre.
- Den årlige anvendelse af tvangsernæring, osv

Udvalget finder det endvidere formålstjenstligt, at der sker en registrering og offentliggørelse af overgreb mod personale begået af psykiatriske patienter.

Udvalget opfordrer endvidere til, at der arbejdes målrettet med henblik på at styrke og værne personalesiden på den psykiatriske afdeling og for øvrigt personale i sundhedsvæsenet, som skal kunne håndtere psykiatriske patienter. Der vigtigt, at dette personale fagligt skal kunne arbejde med psykiatriske patienter og håndtere de situationer og konflikter, der kan opstå som følge af patienternes mentale tilstand.

Inden den afsluttende behandling af nærværende forslag ønsker udvalget at få fremsendt en orientering om planerne for en udbygning og modernisering af den psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital, herunder en redegørelse for den aktuelle personalenormering og de fagpolitiske målsætninger for denne.

Forslagets økonomiske konsekvenser

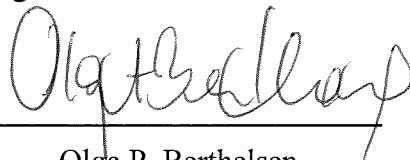
Udvalget har taget det anførte omkring de økonomiske konsekvenser i de almindelige bemærkninger til efterretning, men anbefaler, at den samlede ressourceanvendelse indenfor rammerne af lovgivningen specifikt synliggøres, således at denne kan sammenholdes med beskrivelsen af forslagets økonomiske konsekvenser. Måtte de anslåede økonomiske konsekvenser af forslaget ikke kunne holde trit med det faktiske forbrug, så er det vigtigt at dette synliggøres, således at der kan foretages en fornyet prioritering.

Udvalgets indstillinger

Udvalget fremhæver vigtigheden af, at Naalakkersuisut snarest får udarbejdet en bekendtgørelse til den endelige lovgivning, således at nærmere procedurer, fremgangsmåder og nærmere forhold er velkendt for alle involverede parter.

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse i den foreliggende form.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandlingen.

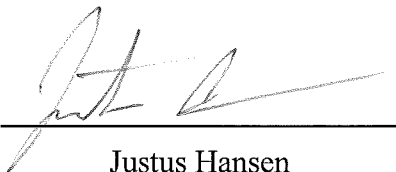
Olga P. Berthelsen,
Formand

Debora Kleist

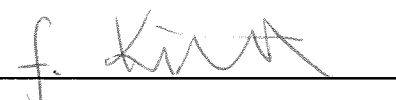
Isak Hammond

Justus Hansen

Knud Kristiansen

Ruth Heilmann

Malik Berthelsen